

SIG i recerca en Humanitats

el setge de Barcelona de 1714

Dr. Xavier Rubio Campillo

xavier.rubio@bsc.es

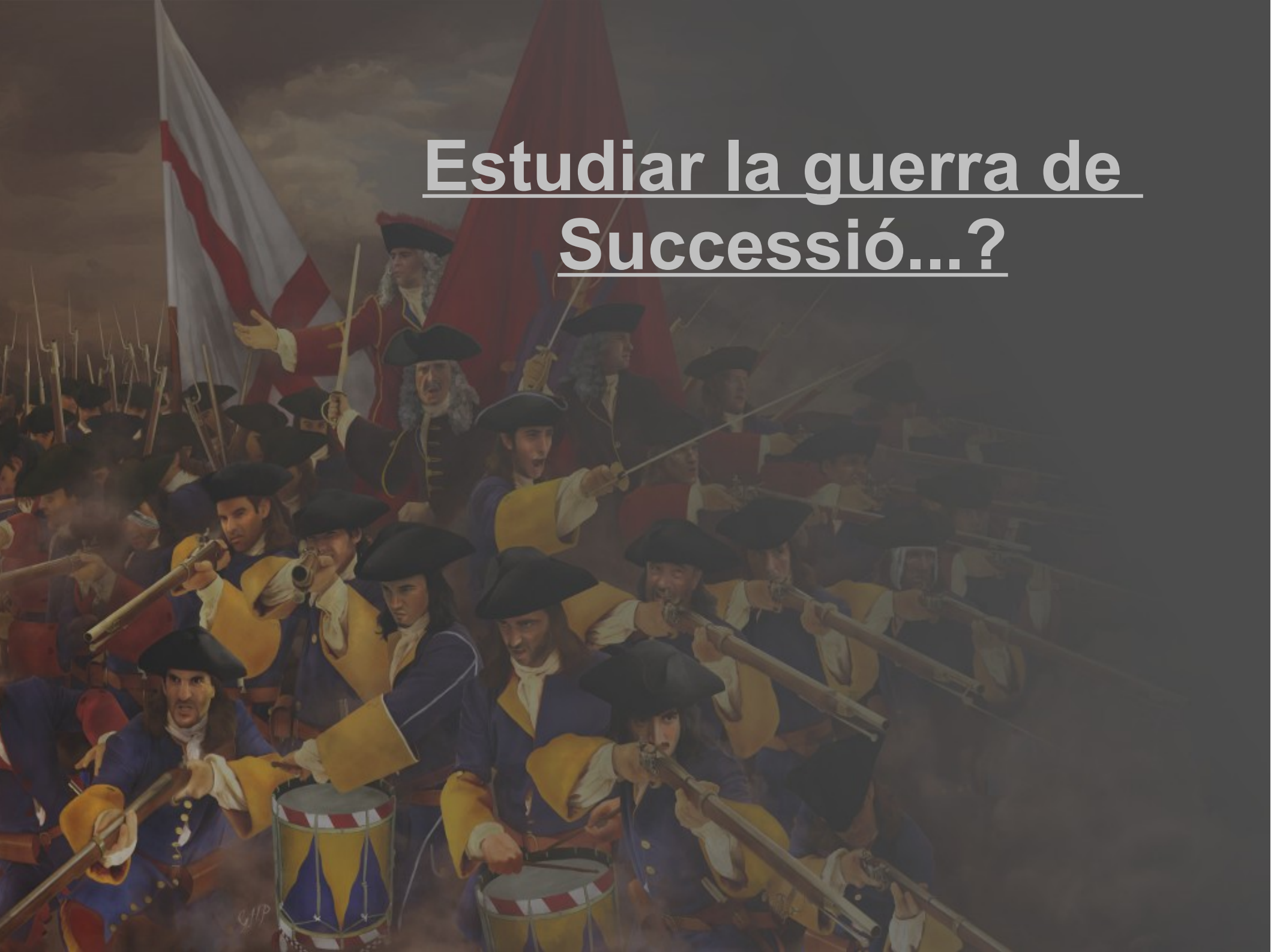

Introducció

- Estudiar la guerra de Successió...?
- L'ús dels SIG en investigació i divulgació històrica
  - Arqueologia de camps de batalla
  - Anàlisi espacial
  - Generació de models d'interpretació
- *“C'est une affaire unique!”*
  - Geoinformació històrica de l'11 de setembre
- Conclusions i línies futures

Estudiar la guerra de Successió...?

El context

- La Guerra de Successió és un dels conflictes més importants de la Història de Catalunya.
- Malgrat tot, els fets militars encara són força desconeguts...
  - Què va passar, més enllà de l'11 de Setembre?
  - Com eren els exèrcits que hi van participar?
  - Quin tipus de lluita practicaren?
  - En queda alguna cosa?

Visió anterior

Visió actual

SIG i Història

SIG i Història

- Gairebé la totalitat de les dades generades pel passat humà tenen coordenades espacials:
  - Cartografia
  - Registre arqueològic
  - Documents oficials
  - Demografia
  - ...
- Els SIG permeten integrar i creuar dades generades per totes aquestes fonts

Aleshores...

- Per què no es fan servir?
  - Falta de formació
  - Escassetat de pràctiques interdisciplinars
  - Com modelem la dimensió temporal?
- Malgrat tot el seu ús és cada cop més generalitzat

Excavar un camp de batalla?

Com?

- Origen: Little Big Horn (1876)
- Aproximació multidisciplinària:
  - Arqueologia
  - Història
  - Antropologia física
  - Ciències de la computació
  - Geologia
- Ús de detectors de metall i aparells GPS
- Anàlisi espacial i geoestadística

Exemple: Oraväis 1808

Talamanca 1714

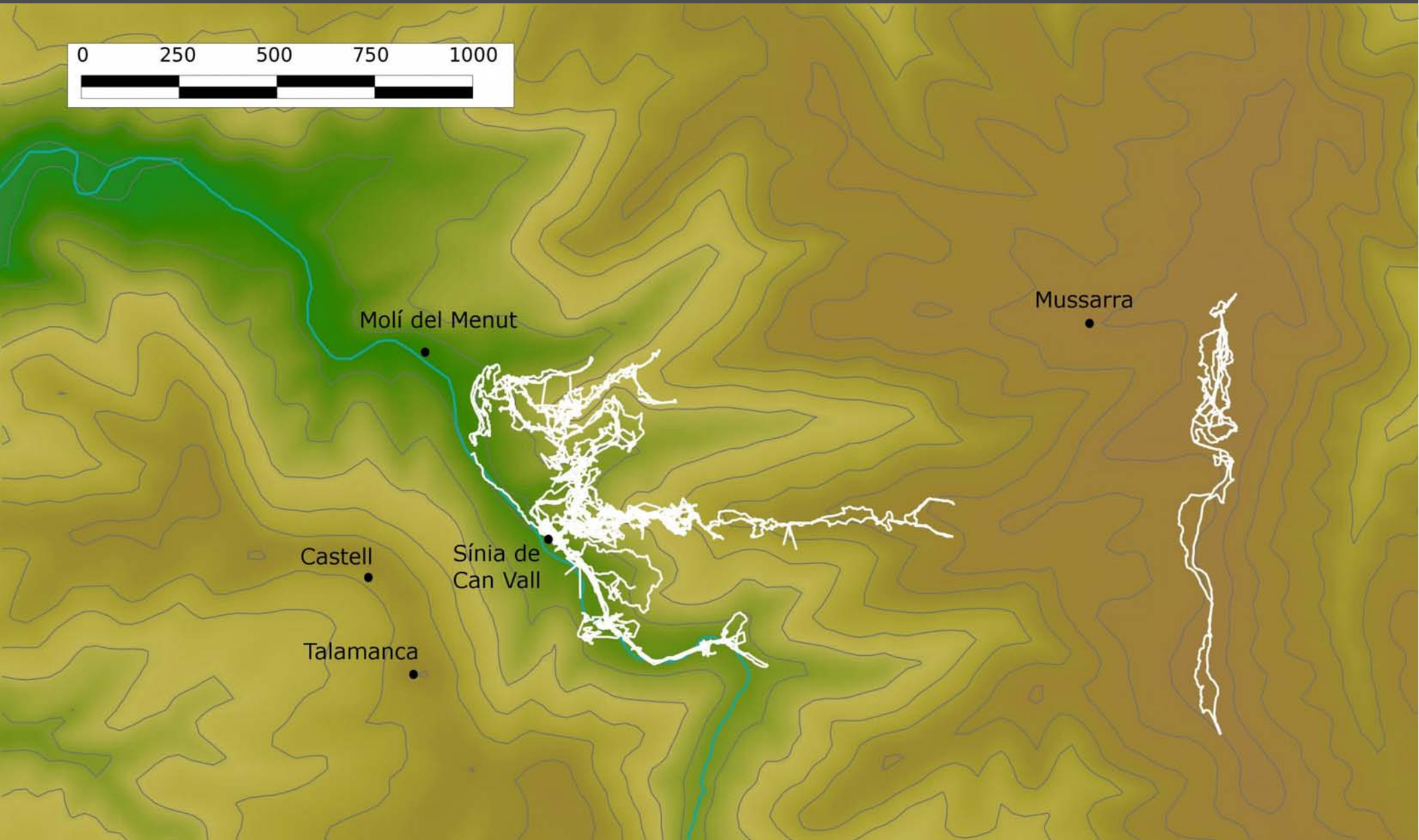

Materials i projectils

Rutes de pas

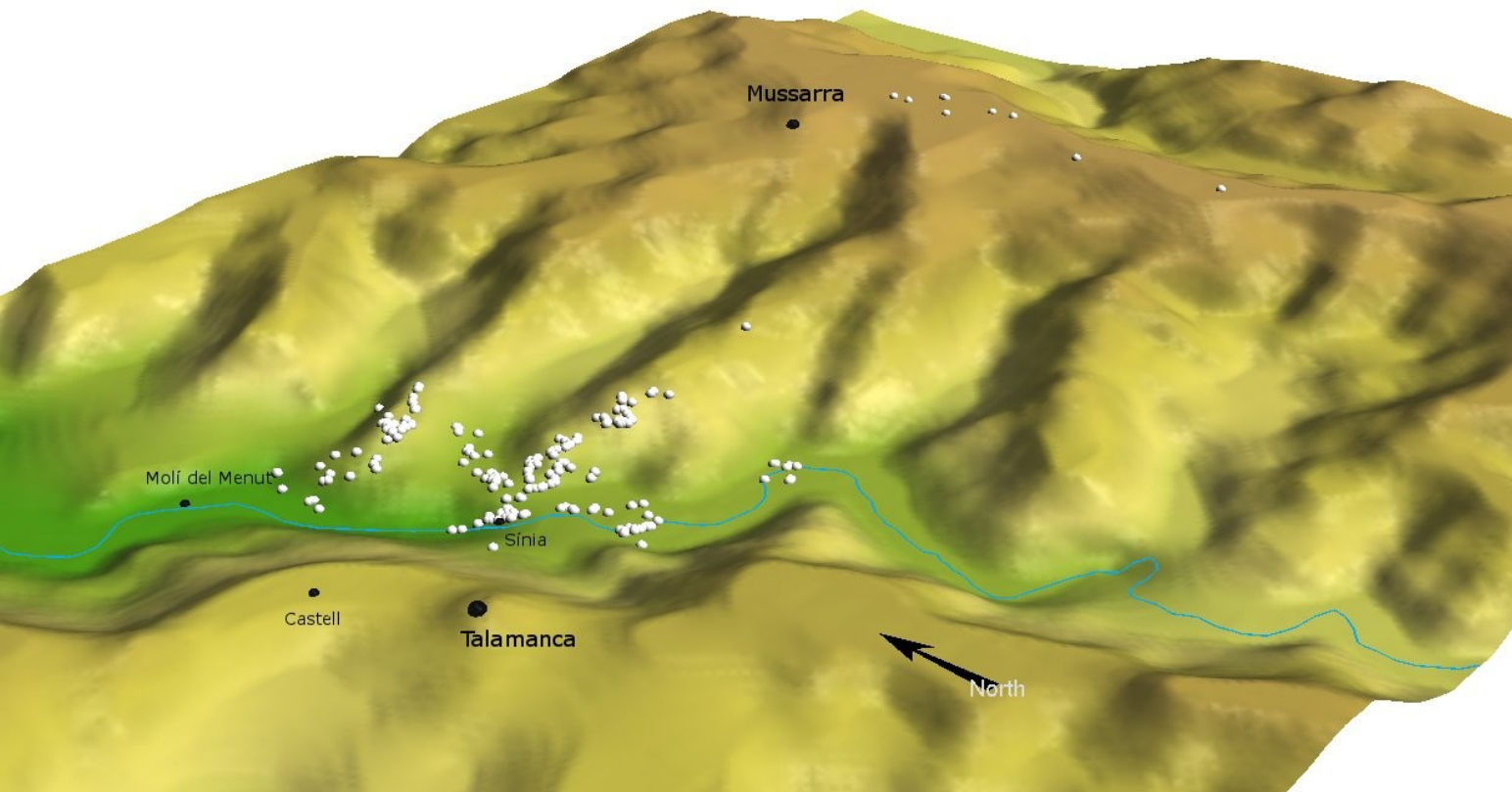

Base de dades espacial

Coordenades UTM (x y)	Dades de recollida				Informació General				Dades balístiques	
	Dia	Hora	GPS	WPT	Tipus	Relació amb la batalla (0 = impossible, 3 = segura)	Longitud (mm)	Calibre (mm)	Pes (g)	
415491.967256 4621807.862998	25/03/08	17:15	GEH1	5	fragment ferro	1	55	-1	-1	
415523.359180 4621827.512815	25/03/08	17:22	GEH3	4	tascó ferro	1	36	-1	-1	
415520.520860 4621811.481849	25/03/08	17:26	GEH3	5	fragment ganivet	1	113	-1	-1	
415524.486265 4621836.183016	25/03/08	17:35	GEH1	6	clau	1	18	-1	-1	
415535.350089 4621842.933688	25/03/08	17:43	GEH3	6	fragment ferro	1	123	-1	-1	
415551.161135 4621890.270798	25/03/08	17:45	GEH1	7	tascó ferro	1	60	-1	-1	
415581.396350 4621870.478912	25/03/08	17:57	GEH3	7	xapa desconeguda	1	18	-1	-1	
415554.750660 4621894.927699	25/03/08	18:00	GEH1	8	clau	1	29	-1	-1	
415561.162342 4621900.743852	25/03/08	18:10	GEH1	10	clau ferro forjat	1	76	-1	-1	
415559.107123 4621904.947775	25/03/08	18:11	GEH3	8	placa ferro	1	54	-1	-1	
415426.359847 4621939.437238	25/03/08	18:22	GEV1	1	bala improvisada	3	20.9	14.64	20	
415473.035907 4621942.971355	25/03/08	18:31	GEV1	2	fragment bala	2	10	-1	4	
415476.645185 4621951.688589	25/03/08	18:37	GEV1	3	bala	3	16.54	15.72	22	
415469.707197 4621945.039475	25/03/08	18:43	GEV1	4	bala improvisada	3	13.07	12.51	20	
						3	11.96	10.65	8	
						0	19	-1	-1	
						3	16.71	17.72	28	
						2	14.79	15.42	21	

Més enllà del mapa

- La visualització de dades és el primer pas cap a un anàlisi real
- Hi ha infinites tècniques a aplicar:
  - **Rutes de mínim cost** integrant variables culturals
  - Models geogràfics **aorístics** amb incertesa temporal
  - **Point-pattern analysis** per detectar dinàmiques poblacionals, usos especialitzats de l'espai, etc.
- Una tècnica “agermanada” amb els SIG és la simulació social.

Models interpretatius

- Les dades espacials també són excel·lents per millorar la difusió del coneixement científic

C'est un affaire unique!
Barcelona 1713-1714

El setge de Barcelona

- La ciutat de Barcelona va patir un setge d'un any abans de l'assalt de l'11 de setembre.
- Els SIG ens permeten millorar la comprensió d'aquest fet:
  - el que va significar pels habitants i pels soldats
  - les tècniques de setge a l'Europa moderna

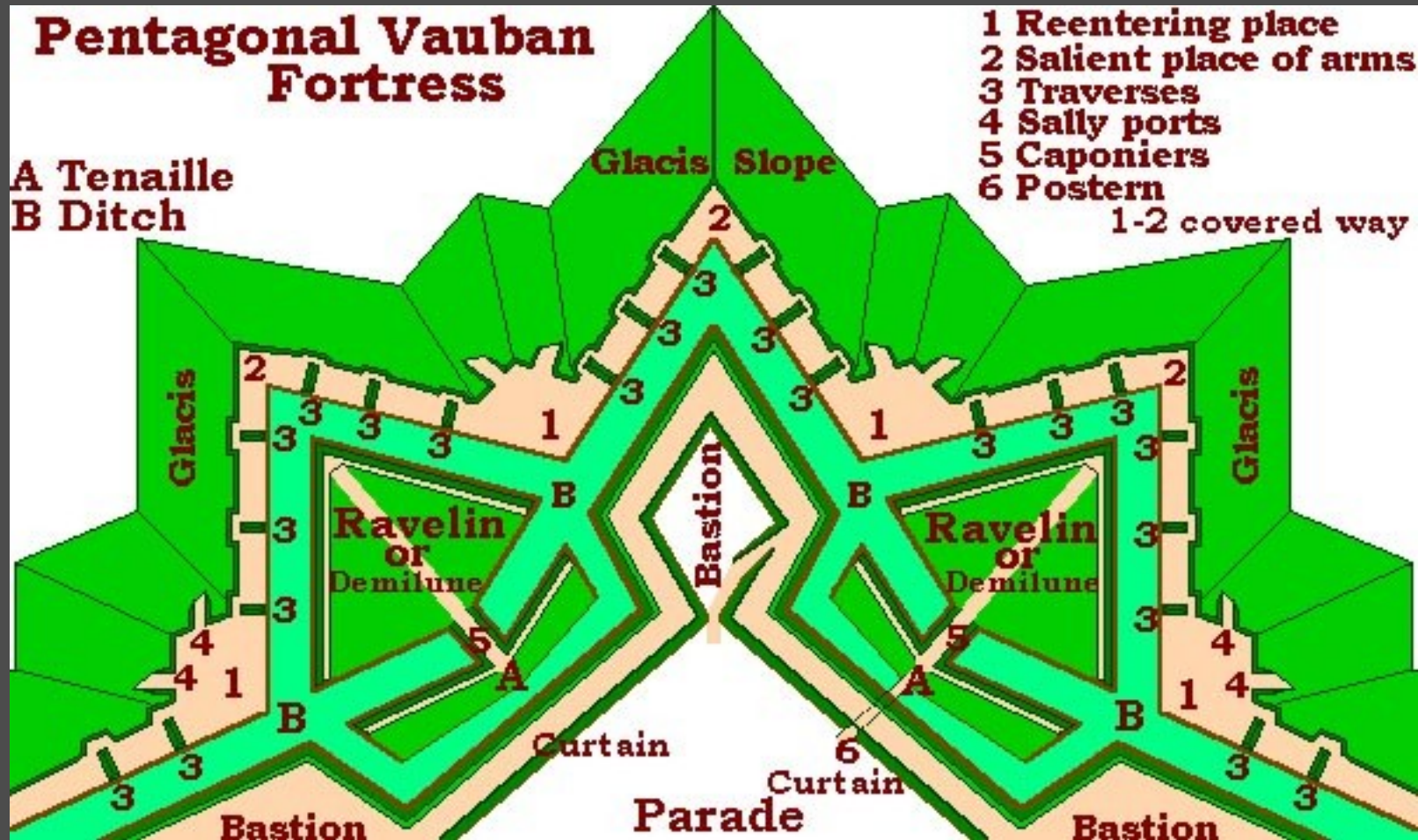

Les defenses d'una ciutat

- Basades en els principis de Vauban.

Cartografiant la defensa

- Gairebé no queden elements distintius en la ciutat actual
- Cal reconstruir la trama urbana pas a pas
- En aquest context la cartoteca i altres arxius digitals són indispensables
- Podem complementar els mapes amb arqueologia i fonts textuais

Trama actual

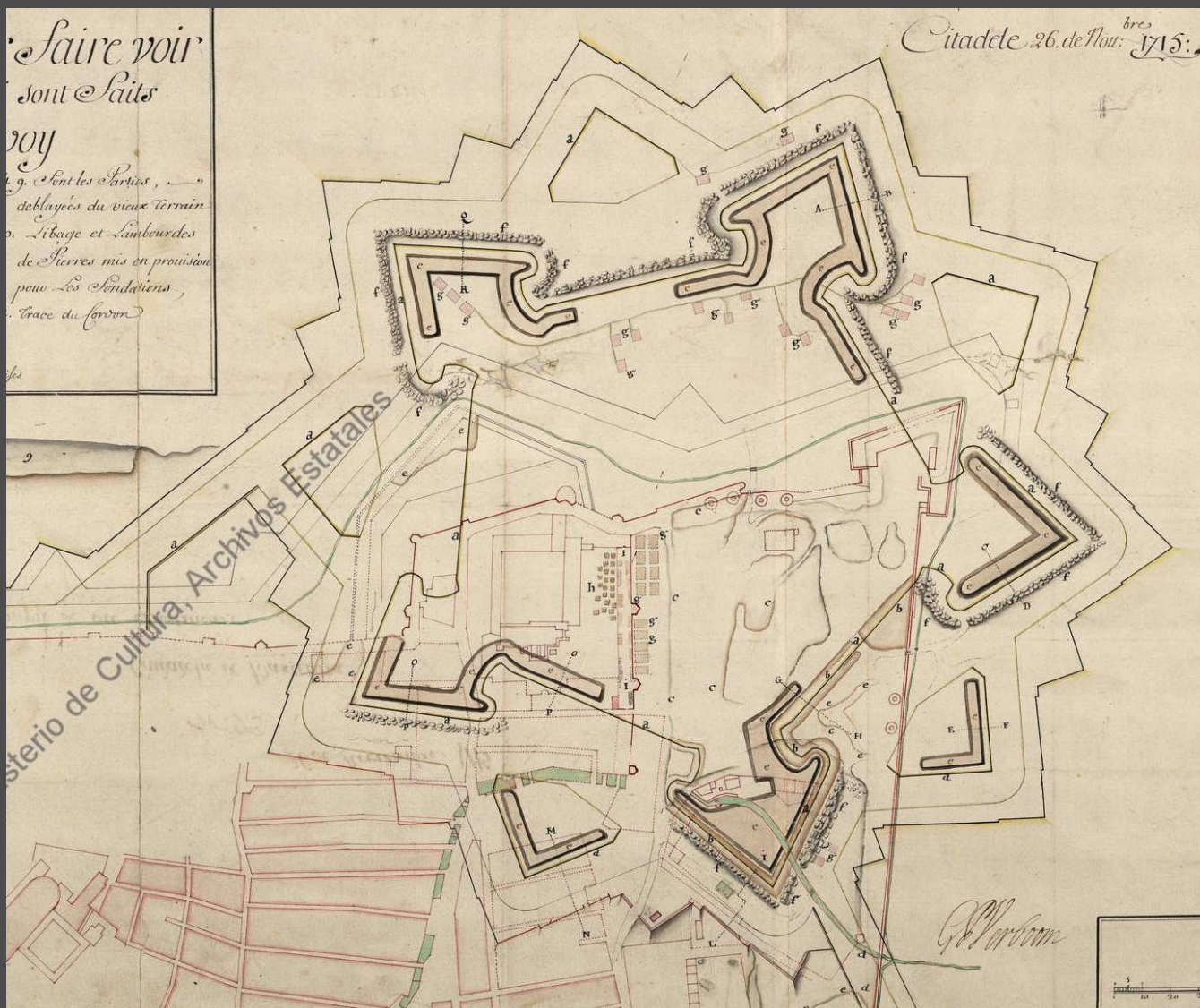

La Ciutadella de Barcelona

Construcció de la fortalesa

Època moderna

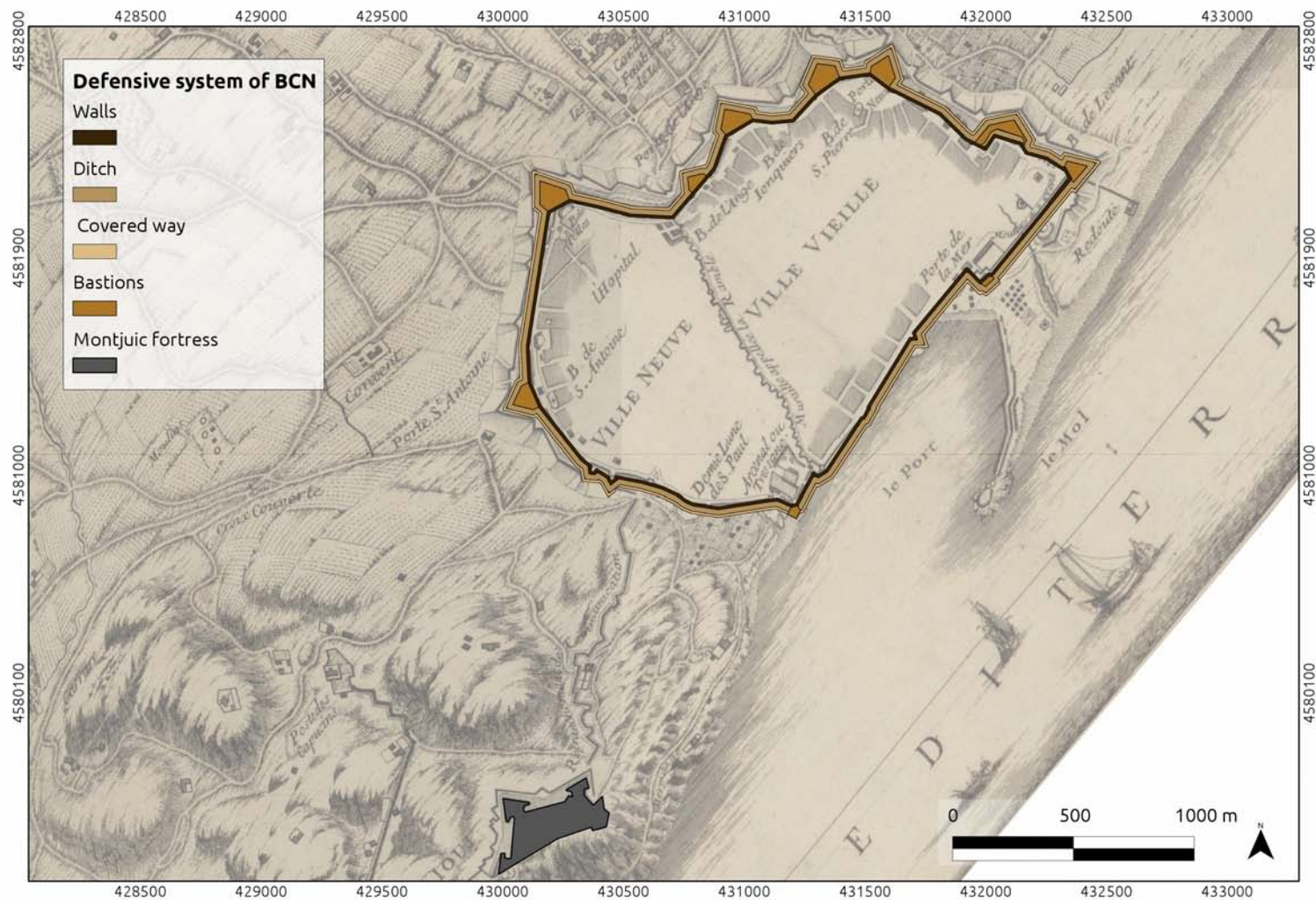

Les defenses

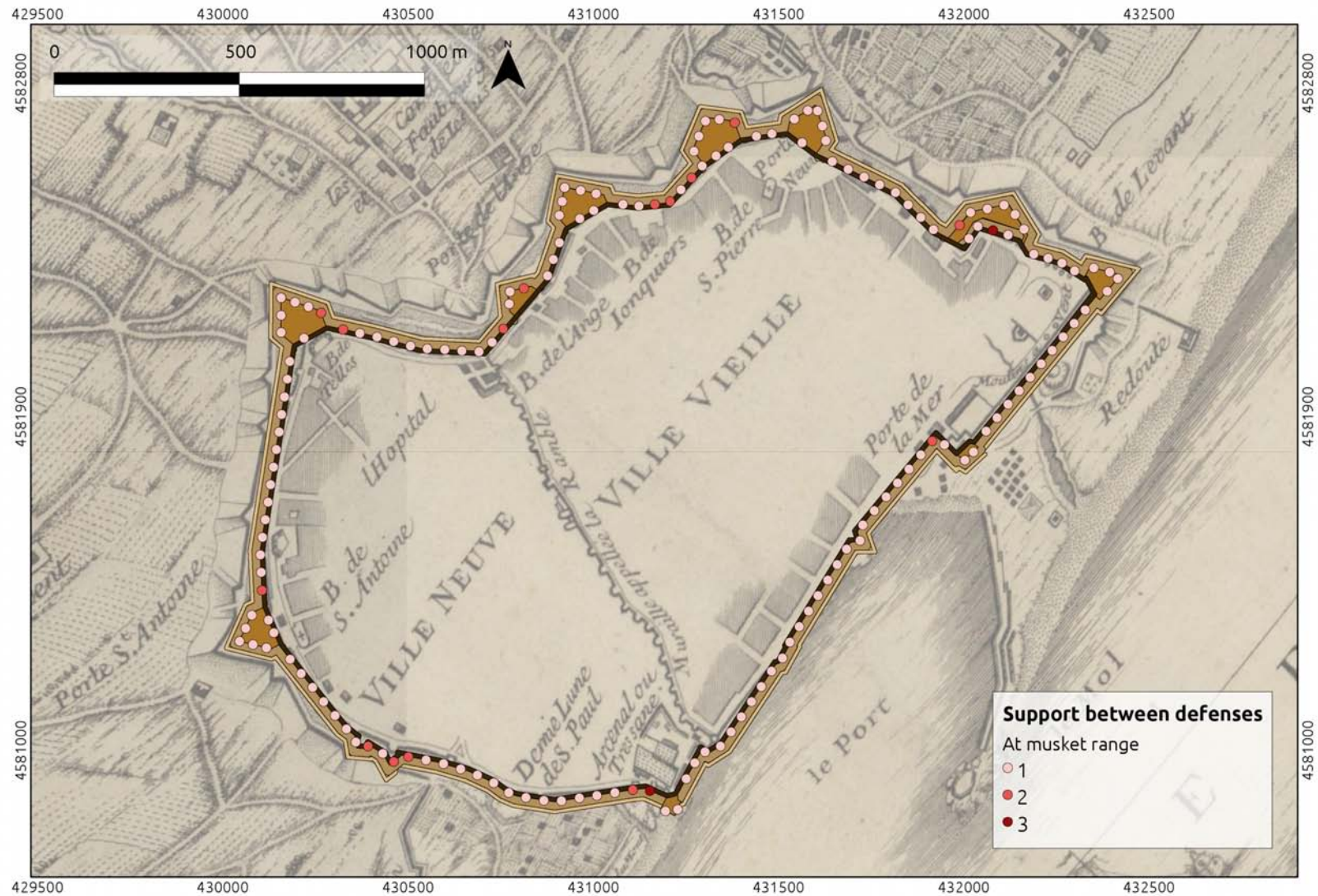

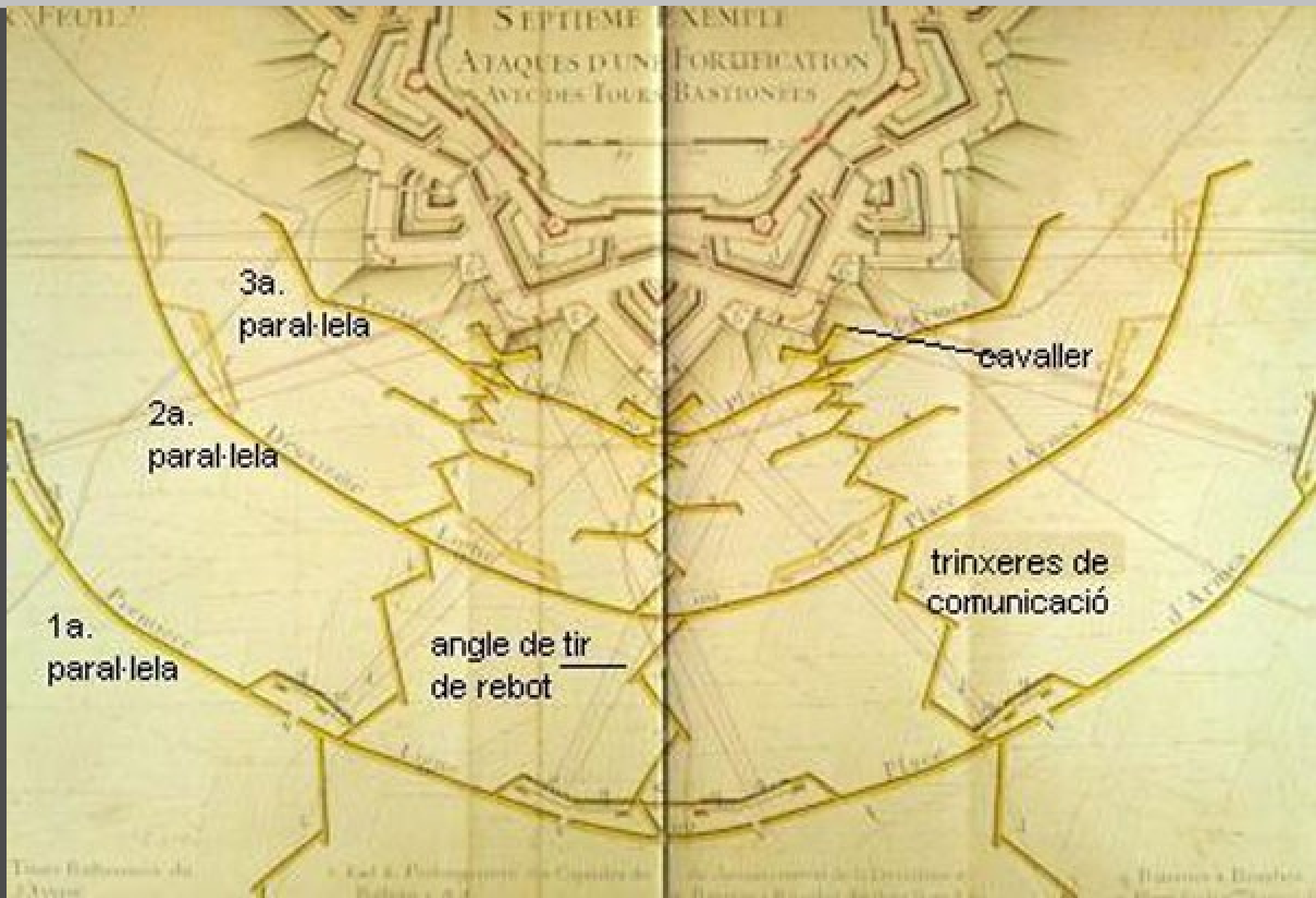
Anàlisi de suport de fusell

El setge en les formes

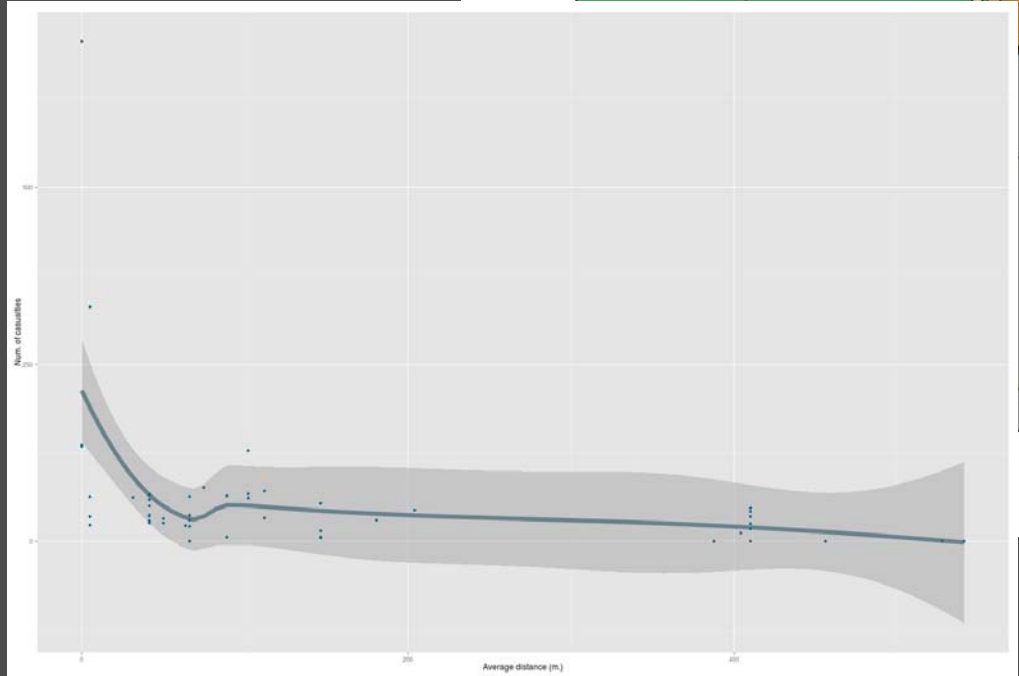
Georeferència dels treballs

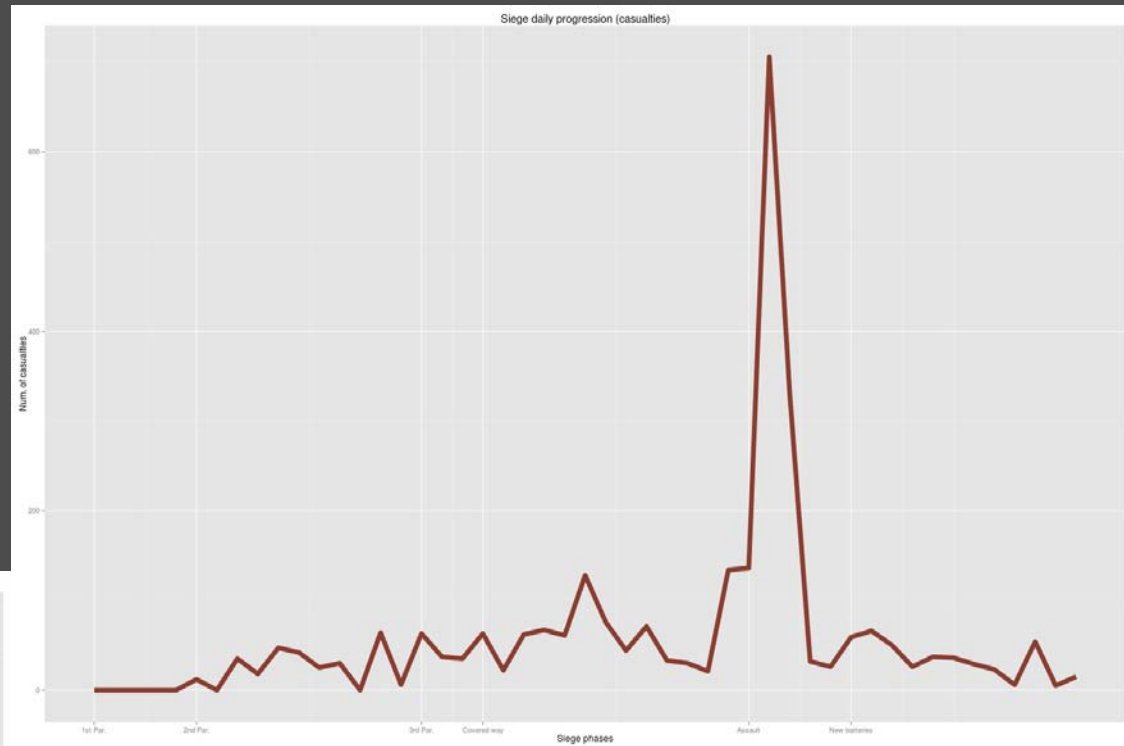
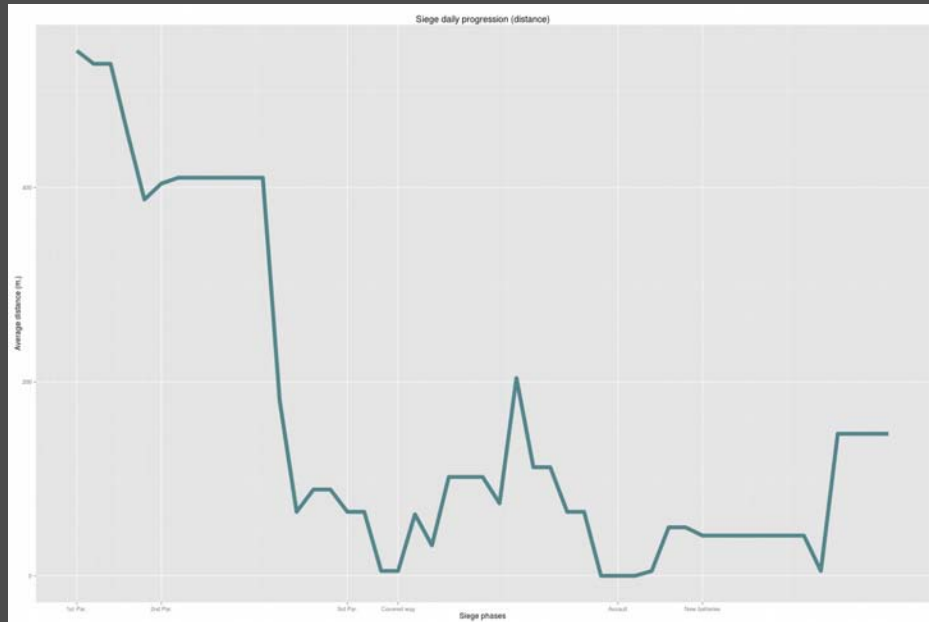

El setge i les baixes

El setge i les baixes

Reconstrucció

Conclusions

- L'estudi de l'espai ens permet conèixer millor les activitats de l'ésser humà.
- Per desgràcia la guerra n'és una d'elles, i per això hem d'entendre com funciona.
- El camp de batalla, com a jaciment arqueològic i patrimonial de referència, requereix d'una aproximació innovadora.
- En aquest context, els SIG haurien de ser l'eina integradora de referència.

Eines

- 100% programari lliure:
  - Generació de cartografia: QGIS
  - Anàlisi espacial: GRASS
  - Geoestadística: R
  - Simulació: Pandora
  - Scripting divers: Python

Moltes gràcies!

xavier.rubio@bsc.es

<http://guerradesuccessio.cat>

@gdsuccessio

